

Maatschappelijk
jaarverslag

2018

STICHTING BIBLIONET DRENTHE
BIBLIOTHEEK AA EN HUNZE

de Bibliotheek

VOORWOORD

“JE KUNT ALTIJD
BINNENLOPEN BIJ EEN
BIBLIOTHEEK, EEN KOPJE
KOFFIE DRINKEN EN
ANDEREN ONTMOETEN.
DIGITALE ‘INCLUSIE’
IS VOOR ONS EEN
BELANGRIJKE OPDRACHT.
ER IS NOG ALTIJD 12%
LAAGGELETTERDHEID
IN DRENTHE EN 6%
VAN DE BEVOLKING
VAN 12 JAAR EN OUDER
HEEFT NOG NOOIT
GEBRUIK GEMAAKT
VAN INTERNET.

DAAROM WIL DE
BIBLIOTHEEK ZICH IN
HAAR NIEUWE ROL
TOELEGGEN OP DE
VIER O’S: ONTMOETEN,
ONTWIKKELEN,
ONTDEKKEN EN
ONDERNEMEN.”

“DE BIBLIOTHEEK ALS KLOPPEND HART.”

Annelies Bakelaar

bestuurder Biblionet Drenthe

‘Bibliotheken zijn voor mij de ultieme plek voor ontmoeting, ontdekking en ontwikkeling.

Als kind was ik al nieuwsgierig en leergierig en kwam ik zo vaak als ik kon in de bibliotheek.

Als bestuurder van Biblionet Drenthe zie ik dat de klassieke bibliotheek verandert in een maatschappelijk-educatieve instelling. Lereren, lezen en leven staan binnen de bibliotheek centraal, waarbij taal een belangrijke sleutel is om mee te doen in de samenleving.

Voor mij draait het ook om de connectie met mensen. Hun vragen en behoeften zijn leidend. We willen hen helpen, ondersteunen en wegwijs maken, ook in de digitale wereld die steeds verder uitdijt. Laatst was ik bij een cursus

Digisterker. Een van de aanwezigen vertelde hoe blij ze was dat ze nu eindelijk toegang tot de ‘e-overheid’ had. Maar wat ze nog veel leuker vond, is dat het zo’n gezellige groep was.

Wij zijn als bibliotheek een verbinder, dat vind ik heel mooi.

Als bibliotheek brengen we hetgeen speelt in de wereld en het dorpse bij elkaar. Daar draait het om, zeker in de netwerksamenleving van vandaag. Dat heb ik ook gezien in mijn rol als directeur van een Drentse welzijnsorganisatie. De fijnmazige provinciale dekking maakt dat de bibliotheek tot in de haarvaten van de samenleving aanwezig is.

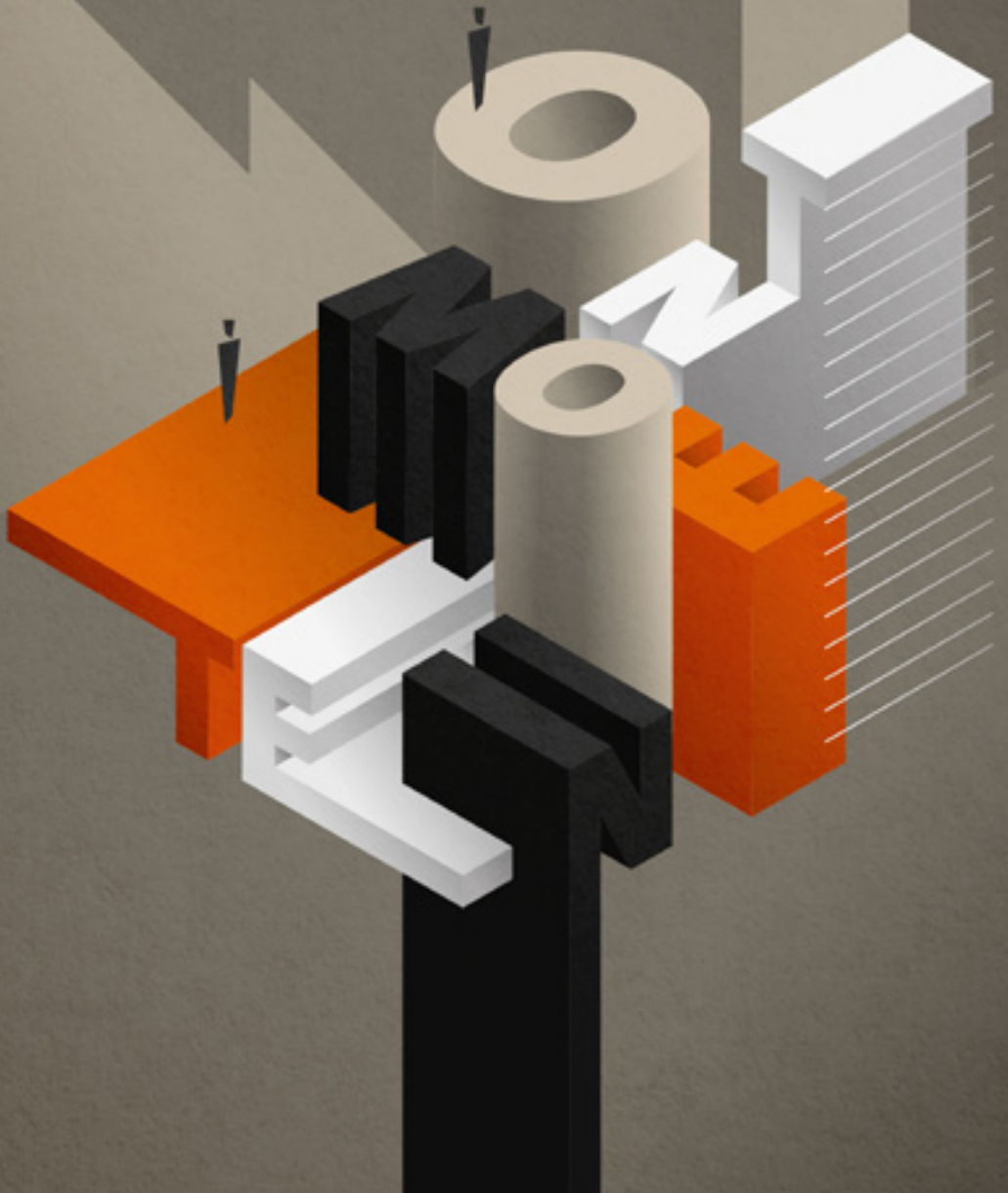
Samen met anderen iets betekenen, zodat elke inwoner in Drenthe naar eigen kunnen mee kan blijven doen, dat wil ik graag.

Als Biblionet Drenthe gaan we voor een leefbaar Drenthe met de bibliotheek als kloppend hart.’

INHOUD

ONTMOETEN	6
JORIS IN BIBLIOTHEEK AA EN HUNZE	7
MARCHIEN BRINKSMA	8
ONTWIKKELEN	10
LEESBEVORDERING	11
WILLEM VAN DER STERREN	12
DIGITAAL CAFÉ IN SAMENWERKING MET SENIORWEB	15
TAALHUIS AA EN HUNZE	15
MARTIN KOERS	16
ONTDEKKEN	18
THEEPROEVERIJ IN HET KADER VAN NEDERLAND LEEST	19
ARDIEN VENEMA	20
ONDERNEMEN	22
2018: VAN KLASSIEKE BIBLIOTHEEK NAAR VINDPLAATS	23
INNOVATIE EN RESULTATEN	23
BIBLIOTHEEK AA EN HUNZE	24
BIBLIOTHEEK OP SCHOOL	25
(VRIJWILLIGE) MEDEWERKERS	25
BOUKJE HOF	26
KLANTTEVREDENHEID	28
BESTUUR	28
MANAGEMENT	28
CIJFERS	29
BIBLIOTHEEK AA EN HUNZE	31

ONTMOETEN

Warme kerst in de bibliotheek met Joris' Kerstboom

In december stond er in de bibliotheken van Aa en Hunze een Joris' Kerstboom. Bezoekers werden uitgenodigd om een kerstbal met een speciale wens in de boom te hangen. Het versieren en ophangen van de kerstballen leidde tot mooie gesprekken bij de kerstboom. Dit is waardevol voor veel mensen in de dagen voor Kerst. Met de kerstboom vol kerstgedachten is de bibliotheek een mooie ontmoetingsplaats. De actie sloot aan bij het landelijke tv-programma Joris' kerstboom.

De vele activiteiten die Bibliotheek Aa en Hunze het hele jaar door organiseert, bieden bezoekers de mogelijkheid om elkaar te ontmoeten en in gesprek te gaan. Daarnaast kunnen bezoekers een kop koffie drinken, tijdschriften en dagbladen lezen en werken op hun laptop. Hier wordt veel gebruik van gemaakt. De ontmoetingsfunctie van de bibliotheek valt vaak samen met andere functies, zoals informeren, leren en kunst en cultuur.

Tegenover het toenemende aantal bezoekers staat dat het aantal bibliotheekleden licht daalde. Dat is niet alleen in Aa en Hunze het geval, maar dit is ook een landelijke trend als gevolg van het gewijzigde bibliotheekgebruik.

Ik sta nu veel meer in de maatschappij

‘Lezen en schrijven heb ik altijd lastig gevonden. Ik ben erfelijk belast: één van mijn ouders is analfabeet. Pas op latere leeftijd leerde ik lezen en schrijven door een taal cursus te gaan volgen. Hartstikke nuttig en belangrijk, daarom ben ik taalambassadeur geworden om andere laaggeletterden over de drempel te helpen.

Er zijn zoveel alledaagse handelingen zoals een bijsluiters lezen, een formulier invullen voor de zorgtoeslag of geld opnemen bij een pinautomaat waarvoor je moet kunnen lezen. Je kunt lang een taalprobleem verbloemen, maar je loopt er toch steeds opnieuw tegen aan. Ik had een baan als receptioniste. Toen ik elf jaar geleden mijn leidinggevende vertelde over mijn lees- en schrijfprobleem, viel hij bijna van zijn stoel. Hij had nooit iets gemerkt.

Ik ben blij dat ik inmiddels heb afgerekend met mijn laaggeletterdheid. Ik sta nu veel meer in de maatschappij. Door mijn verhaal te delen, probeer ik anderen te motiveren hetzelfde te doen.’

“ER ZIJN ZOVEEL ALLEDAAGSE HANDELINGEN ZOALS EEN BIJSLUITER LEZEN, EEN FORMULIER INVULLEN VOOR DE ZORGTOESLAG OF GELD OPNEMEN BIJ EEN PINAUTOMAAT WAARVOOR JE MOET KUNNEN LEZEN.”

Marchien Brinksma
Taalambassadeur

ONTWIKKELEN

De bibliotheek geeft uitvoering aan haar zogenoemde kernfuncties: lezen, leren, informeren, kunst en cultuur en ontmoeting en debat. Dat doet ze door het beschikbaar stellen van een collectie, het toegang bieden tot het landelijke e-bookplatform, het beschikbaar stellen van informatie via de website en via de publiekscomputers in de bibliotheek. Maar natuurlijk ook door programmering: het organiseren van tal van activiteiten. De grens tussen de verschillende kernfuncties is niet altijd scherp te trekken.

Meet & Greet met René Karst en Carola Smit

Bibliotheek Aa en Hunze is direct betrokken geweest bij het vernieuwingsproject *Letter voor Letter* uit de Drentse innovatieagenda. Letter voor Letter bestond uit een aantal concerten door volkszanger René Karst en oud-BZN zangeres Carola Smit waarbij taal centraal stond. Doel was om de schaamte voor laaggeletterdheid weg te nemen en mensen door te verwijzen naar het Taalhuis.

Het project werd afgesloten met een 'Meet & Greet' met René Karst in diverse bibliotheken. Dat trok veel publiek. Daarnaast heeft René op 15 november speciaal voor de inwoners van Aa en Hunze een concert gegeven in de Spil in Gasselternijveen. Dit concert trok 55 bezoekers.

Mooi hoe de bibliotheek het onderwijsteam inspireert

‘Het leesonderwijs hebben wij hoog in het vaandel staan. Het is belangrijk dat kinderen al op jonge leeftijd goed leren lezen. Dat betreft niet alleen technisch lezen, waarbij het gaat om vloeiend en vlot kunnen lezen, maar ook dat je goed begrijpt wat er staat. Lezen ontsluit nieuwe informatie en helpt de fantasie te ontwikkelen en te prikkelen.

Kinderen aan wie op jonge leeftijd elke dag vijftien minuten wordt voorgelezen, leren jaarlijks veel nieuwe woorden. Om goed te functioneren in de maatschappij is taal- en leesvaardigheid doorslaggevend. Lezen moet vooral leuk zijn, met goed materiaal en ruime keuze is de leesmotivatie goed te stimuleren. Voor de allerkleinsten is het al een enorme belevenis als ze de eerste keer naar de bibliotheek lopen. Spannend.

De bibliotheekmedewerkers ondersteunen onze leerkrachten met gerichte tips en adviezen. Het is mooi om te zien hoe dat het onderwijsteam inspireert het leesonderwijs op te pakken. Ze worden ervan bewust gemaakt hoe waardevol het is met kinderen over boeken in gesprek te gaan. Een leerling die een leraar met plezier ziet voorlezen, wordt nog eens extra gestimuleerd om te gaan lezen.’

**“KINDEREN AAN WIE OP
JONGE LEEFTIJD ELKE
DAG VIJFTIEN MINUTEN
WORDT VOORGELEZEN,
LEREN JAARLIJKS VEEL
NIEUWE WOORDEN.”**

Willem van der Sterren
Directeur basisschool

BoekStart

Wanneer jonge ouders aangifte doen van de geboorte van hun kind, ontvangen zij van de gemeente Aa en Hunze een BoekStart-bon. Met deze bon kunnen zij lid worden van de bibliotheek. Daarbij ontvangen ze een gratis BoekStart-koffertje.

Door op jonge leeftijd al in aanraking te komen met boeken ontwikkelen kinderen een voorsprong op school waar ze hun hele leven voordeel van hebben. Dit sluit naadloos aan bij de aanpak en preventie van laaggeletterdheid. In 2018 deelde de Bibliotheek Aa en Hunze 63 koffertjes uit.

Naast Boekstart voor baby's namen inmiddels 17 kinderopvanglocaties deel aan Boekstart in de Kinderopvang. Deze locaties beschikken nu over een stimulerende leesomgeving en geschoolde voorleescoördinatoren.

'Groet en ontmoet' met gemeenteraadsleden

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen organiseerde Bibliotheek Aa en Hunze op 13 maart een bijeenkomst met lokale politici. Onder de noemer 'Groet en ontmoet' gingen 48 inwoners in gesprek met de raadsleden.

**“WIE BASISVAARDIGHEDEN
ALS LEZEN, SCHRIJVEN
EN OMGAAN MET
(DIGITALE) INFORMATIE
EN MEDIA ONVOLDOENDE
BEHEERST, KOMT AAN
DE ZIJLIJN TE STAAN.”**

Mensen van hun DigiD-vrees afhelpen

‘Met veel plezier en passie heb ik altijd mijn werk gedaan. Een paar jaar geleden werd bij een bevolkingsonderzoek kanker in de dikke darm vastgesteld. Het bleek kwaadaardig. Dat was heftig, vooral omdat ik nergens last van had. Gelukkig was het goed operabel en ben ik alweer een paar jaar schoon. Nu ik na 47 dienstjaren met prepensioen ben, heb ik de tijd meer aan mezelf.

Ik zag een advertentie staan om als docent mensen digitaal vaardiger te maken. Na een cursus van een middag bij Biblionet in Assen kon ik direct aan de slag als gecertificeerd docent Digisterker. Ik ben overtuigd van het belang. Een voorbeeld: Mijn afspraken voor de jaarlijkse controle en bloedprikken in het ziekenhuis kan ik ook online bekijken, evenals mijn patiëntendossier en welke medicijnen zijn voorgeschreven. Er bestaat bij ouderen ten onrechte angst iets verkeerd te doen.

Er hebben zich onlangs echt veel cursisten aangemeld voor Digisterker. Dan zie je hoe groot de behoefte is. De wisselwerking met de cursisten vind ik mooi. Ik leer er ook weer van. Als ik hen van hun DigiD-vrees kan afhelpen en laat zien hoe handig het is om instanties via de computer te kunnen benaderen, is de cursus wat mij betreft geslaagd. Een oudere vrouw gaf aan de nacht van te voren niet te hebben geslapen, zo erg zag ze tegen de les op. Tijdens de cursus bleek het haar geweldig mee te vallen. Ze snapte achteraf niet dat ze er zo tegen op had gezien.’

“ER HEBBEN ZICH ONLANGS ECHT VEEL CURSISTEN AANGEMELD VOOR DIGISTERKER. DAN ZIE JE HOE GROOT DE BEHOEFTE IS.”

Martin Koers

Vrijwilliger en docent Digisterker

ONTDEKKEN

Theeproeverij in het kader van Nederland Leest

De maand november stond in het kader van Nederland Leest. In 2018 was het thema Voeding. Geïnteresseerden konden het gratis Nederland Leest-boek ophalen uit de bibliotheek.

Daarnaast organiseerden de vestigingen drie theeproeverijen in. Theesommelier Margreet Oosterhof gaf op inspirerende wijze uitleg over de verschillende soorten thee en er was gelegenheid om kennis te maken met verschillende smaken. In totaal kwamen daar 19 mensen op af.

Andere activiteiten waren:

- lezingen over o.a. Vietnam en dyslexie
- inloopspreekuur Visio
- viltworkshops
- activiteiten in het teken van Oktobermaand Kindermaand

Super dat de bibliotheek dit organiseert

‘Van jongs af aan wist ik de weg naar de bibliotheek te vinden. Mijn moeder werkte er 37 jaar, dus je kunt zeggen dat ik het met de paplepel ingegeven heb gekregen.

Mijn kinderen lezen *Donald Duck*, daar zijn ze aan verslingerd. Verder doen ze alles op de iPad of tablet. Spelletjes, filmpjes kijken, de oudsten zoeken op internet informatie als ze een spreekbeurt moeten voorbereiden.

Dima is twee, maar die kan er ook al wat van hoor. Ik moet de iPad nog wel ontgrendelen voor hem, maar verder weet hij alles te vinden, hij swipet er doorheen.

De twee oudsten, Ilan van elf en Owen van acht, zijn vorig jaar voor het eerst naar een workshop voor kinderen gegaan die de bibliotheek organiseert.

Daar leren ze op een heel eenvoudige manier programmeren. Het stond in een folder en ik had gelijk zoiets van: ‘Dat is iets voor mijn jongens’. Ze vonden het direct hartstikke leuk. Zelf ben ik niet zo computerkundig, maar de kinderen zijn heel handig, die pakken het spelenderwijs heel makkelijk op.

Ik zou het jammer vinden als dit soort activiteiten uit het dorp verdwijnt. Het is super dat de bibliotheek dit organiseert. De kinderen leren er veel van. Gelukkig haken er ook steeds weer nieuwe kinderen aan, mijn jongens zijn in elk geval elke keer van de partij. Die kijken er naar uit.’

“DIMA IS TWEE, MAAR DIE KAN ER OOK AL WAT VAN HOOR. IK MOET DE IPAD NOG WEL ONTGRENDELEN VOOR HEM, MAAR VERDER WEEËT HIJ ALLES TE VINDEN, HIJ SWIPET ER DOORHEEN.”

Ardien Venema
Pompbediende en moeder van vier kinderen

ONDERNEMEN

2018: van klassieke bibliotheek naar vindplaats

Van een uitleencentrum verandert de bibliotheek in een vindplaats: een openbare, gemeenschappelijke plaats waar de inwoners van Aa en Hunze kunnen ontdekken, ontmoeten, ontspannen en zich kunnen ontwikkelen. We willen een fysiek en digitaal platform zijn, waar de inwoners en instellingen hun kennis en cultuur kunnen uitwisselen door verbindingen met elkaar aan te gaan. Met als uiteindelijk doel de persoonlijke wereld van mensen te verdiepen en te verrijken. Kortom, een bibliotheek van, voor en door de inwoners van Aa en Hunze.

Dit is de strategie die Biblionet Drenthe samen met negen Drentse basisbibliotheken heeft ontwikkeld voor 2018 - 2020. Het opdrachtgeverschap van de gemeente speelt daarbij een belangrijke rol: de bibliotheek levert maatwerk op basis van prioriteiten en de beschikbare middelen in Aa en Hunze.

De bibliotheekvestiging in Gieten is pilot Vindplaats en er zijn plannen voor herinrichting. In dat kader heeft er in november een meedenkavond voor de inwoners van Gieten plaatsgevonden. Hier kwamen ruim vijftig bezoekers op af. De suggesties vanuit de bevolking worden meegenomen in het concept Vindplaats.

**DE PERSOONLIJKE
WERELD VAN MENSEN
VERDIEPEN EN
VERRIJKEN**

BIBLIOTHEEK AA EN HUNZE

Bibliotheek Aa en Hunze bestaat uit de vestigingen Gieten, Annen, Rolde, Gasselternijveen en de vestigingen van de Bibliotheek *op school*. Bestuurlijk valt Bibliotheek Aa en Hunze onder Biblionet Drenthe. Met de bibliotheken in Assen, Emmen en Hoogeveen wordt op onderdelen samengewerkt.

In het verlengde van de fusie geldt er per 2018 een strenger onderscheid tussen de taken van Biblionet Drenthe als Provinciale Ondersteuningsinstelling (POI) en de taken van Biblionet als backoffice voor negen Drentse basisbibliotheken. Dit komt niet alleen tot uitdrukking in het aangepaste organogram, maar ook in een geheel andere, transparantere begrotingsopzet.

De Bibliotheek op school

Van de veertien basisscholen zijn in Aa en Hunze tien scholen aangesloten bij de Bibliotheek op school.

Op deze scholen heeft de bibliotheek een mooie actuele collectie boeken voor 4- tot 12-jarigen geplaatst. Belangrijk onderdeel van de Bibliotheek op school zijn de programma's gericht op leesbevordering en mediawijsheid.

De resultaten van deze samenwerking worden bijgehouden via de Monitor, een landelijk meetinstrument. Samen met directies en leescoördinatoren wordt bekeken of de Bibliotheek op school de gewenste bijdrage levert aan het leesplezier en de lees- en informatievaardigheid van de kinderen.

(Vrijwillige) Medewerkers

Bibliotheek Aa en Hunze heeft een lokale coördinator, drie frontofficemedewerkers en twee educatiemedewerkers in dienst. Daarnaast zetten circa 56 vrijwilligers zich vol overgave in voor het bibliotheekwerk in de gehele gemeente. De vrijwilligers zijn werkzaam op verschillende terreinen: uitlending, het geven van cursussen en voorlezen.

De samenwerking met andere organisaties vraagt ondernemerschap en een actieve rol van de medewerkers. Om hiervoor tijd vrij te spelen bij de professionele medewerkers, nemen vrijwillige medewerkers een deel van hun taken over in het uitleenproces. Ook worden vrijwilligers voor specifieke taken ingezet. Om ze hierin mee te nemen heeft Biblionet Drenthe de vrijwilligersacademie opgezet, een intern opleidingstraject dat zorgt voor de juiste toerusting.

Internet maakt het leven een stuk makkelijker

‘Op mijn 73ste ben ik gestopt met betaald werk. De laatste jaren deed ik vanuit huis in deeltijd de financiële administratie en contractbemiddeling voor een provinciale stichting kinderopvang in Groningen. Toen ik stopte dacht ik wel gelijk: ‘wat zal ik nu eens gaan doen’. De bibliotheek zocht vrijwilligers, dat leek mij wel wat.

Ik mag graag lezen. Nadat ik me had gemeld, kon ik gelijk beginnen. We zijn met een team van acht vrijwilligers. Een middag zit ik in de bibliotheek. Als er mensen zijn die vragen hebben, help ik hen met zoeken. Als vrijwilliger zet je niet alleen de boeken terug in de kasten. Omdat ik al zo lang in het dorp woon, ken ik de meeste mensen. Dan maak je zomaar even een praatje. Het is altijd gezellig. Samen met een andere vrijwilliger geef ik daarnaast de cursus Klik&Tik. Ik ga nog elke week zwemmen en daarnaast doe ik al vijftien jaar vrijwilligerswerk voor Bartje, een sportclub voor mensen met een lichamelijke beperking. Een paar dames waarmee ik vaker zwem heb ik geactiveerd om de cursus Klik&Tik te doen.

Ik vind het belangrijk dat ouderen niet meer bang zijn voor de computer. Laatst wilde iemand weten wanneer ze de afvalcontainer bij de weg moest zetten. Toevallig hoorde ik het, ik heb haar toen laten zien dat de afvalkalender op internet staat en dat zij een app kon downloaden. Ze stond me met enorm grote ogen aan te kijken. Hoe simpel kan het zijn. Het maakt het leven een stuk makkelijker.’

“ALS VRIJWILLIGER ZET JE NIET ALLEEN DE BOEKEN TERUG IN DE KASTEN. OMDAT IK AL ZO LANG IN HET DORP WOON, KEN IK DE MEESTE MENSEN. DAN MAAK JE ZOMAAR EVEN EEN PRAATJE.”

Boukje Hof

Vrijwilliger bibliotheek

Klanttevredenheid

Bibliotheek Aa en Hunze neemt deel aan het BiebPanel: een onderzoeksplatform dat speciaal is ontwikkeld voor de bibliotheekbranche. Deelnemers worden vier keer per jaar bevroegd over een thema. In 2018 waren de thema's: privacy, duurzaamheid, algemene klanttevredenheid en de maatschappelijke waarde van de bibliotheek. Daarnaast vindt er onderzoek plaats naar een specifieke doelgroep, in 2018 was dat de groep 18- tot 24-jarigen.

Tegelijkertijd is er een fysieke groep aanwezig in Aa en Hunze die meedenkt: de Klankbordgroep. De Klankbordgroep bestaat uit drie personen die actief meedenken over het beleid en de koers van de Bibliotheek Aa en Hunze. De Klankbordgroep komt viermaal per jaar bij elkaar.

**“WIE TEVRED
HEEFT REDE
OVER ZIJN T**

Multatuli

Nederlands schrijver

(ps. van Eduard Douwes Dekker)

1820-1887

MANAGEMENT

Mw. L. van der Tuuk

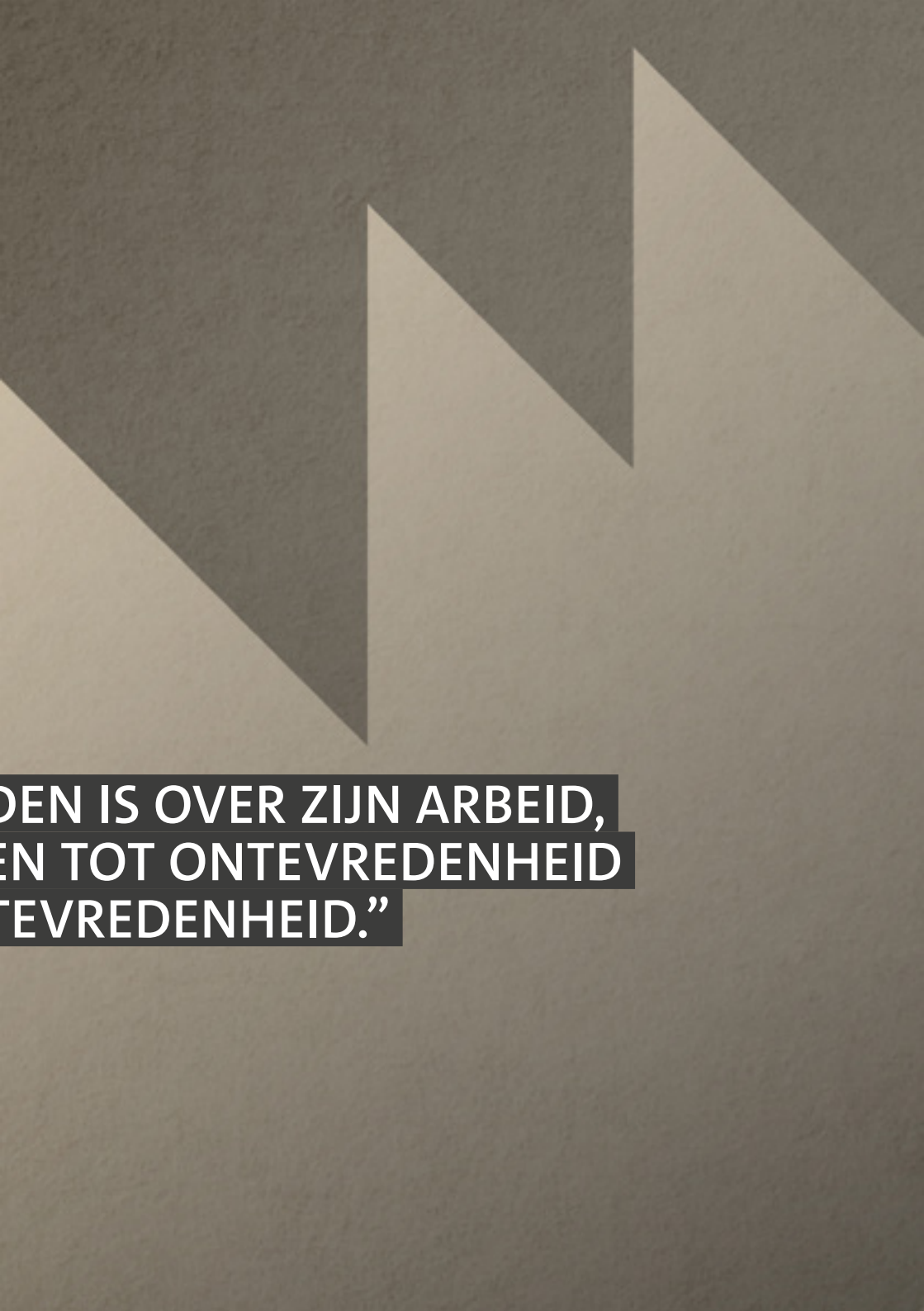
Dhr. A. Kraai

Mw. T. Scholte

Provinciaal manager

Teammanager Bibliotheken

Teammanager Educatie

**DEN IS OVER ZIJN ARBEID,
EN TOT ONTEVREDENHEID
TEVREDENHEID.”**

CIJFERS BIBLIOTHEEK AA EN HUNZE

Onze bibliotheek	2018
Aantal Bibliotheekvestigingen:	4
Aantal vestigingen de Bibliotheek <i>op School</i> (dBos):	10

Onze collectie	Aa en Hunze	Totale netwerk
Aantal titels collectie boeken:	54.623	539.761
Aantal titels collectie AVM:	1.526	21.338
Aantal titels collectie tijdschriften:	1.976	25.679
Nieuw aangeschafte titels:	4.621	42.754
Aantal beschikbare e-books (landelijk):		7.210
Aantal titels beschikbaar via PressRader (landelijk):		23.056

Onze klanten	2018	2017
Aantal leden:	5.379	5.672
Aantal bezoekers online:	23.499	
Aantal leerlingen via dBos:	684	

Het gebruik van onze bibliotheek	2018	2017
Aantal uitleningen:	141.873	157.605
Aantal accounts e-books:	774	678
Accounts waarmee tenminste een e-book is gedownload:	307	302
Aantal downloads e-books:	4.730	4.273
Aantal downloads PressReader:	35.551	33.068
Aantal deelnemers Klik & Tik:	71	
Aantal deelnemers Digisterker:	43	

DESIGN EN ILLUSTRATIES: CANNED RAINBOW ©2019